

MŪSŲ LIETUVA

1

NR. 30 (1304) XXV 1973 M. LIEPOS - Julho 26 D. 60 centavų
R Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, Telef. 273-03-38

MŪSŲ LIETUVA

Nr. 1

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Kaip priversti tą medį vaisius užauginti?
Reikia jį kapitalistų kvailumu ir sovietine žmogiena tręšti...

OK. LIETUVOJE

Kaunas šiais metais laikomas trečiosios kategorijos miestu, tai yra, sovietai neleis jį vykdyti užsienio turistų.

Dailės parodų rūmuose Vilniuje buvo IX taikomosios dekoratyvinės dailės paroda, kurioje buvo 750 kūrinių, sukurtų 141 dailininko: išstatyta tekstilė, keramika, stiklo, metalo, odos dirbiniai. Parodą tvarkė architektai A. ir V. Nasvyčiai.

LAISVAME PASAULYJE

Aktorius Vitalis Žukauskas, 1972 metais viešėjęs São Paule, renka medžiagą knygai apie Amerikos lietuvių teatrinę veiklą. Vienas pavyzdys yra Waterburyje pastatytas „Kauno pilies sugriovimas“, kuriame buvo 150 vaidintojų, 12 arklių ir 3000 žiūrovų. Pirmasis Amerikos Lietuvių vaidinimas statytas 1899 metais.

Urugvajaus liet. parapijos salėje paminėta Kazimiero Čibiro 25 metų sukaktis diplomatinėje tarnyboje. Jis yra spaudos attaché Lietuvos pasiuntinybėje, išleidęs įvairių informacinių leidinių.

Vytautas Meilus tarnauja Kanados atstovybės imigracijos pareigūno pareigose. Daug metų dirbo Ispanijoje, Japonijoje, o dabar paskirtas Švedijon.

Baltimorės lietuvių tautinio knygyno valdyba pagerbė minėjimu dramaturgą Vinčą Nagarnoski, gimusį Lietuvoje 1869 metais, mirusį 1939 m. Baltimorėje. Būdamas siuvėjas, parašė visą eilę dramų, pastatytų Baltimorėje Tėvynės Mylėtojų Draugijos. Jo vaidinimai taip pat rodyti Vilniuje, Rygoje ir Petrapilyje dar prieš Nepriklausomybės metus. Lietuvos valdžia jį bu-

-- Sovietai nemoka sėti, -- tarė vietinis sovietologas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Sovietai moka sėti. Jie paleidžia sėklą pavėjui, į vakarus... ir piau-na gerą derlių Amerikoje.

vo apdovanojusi Gedimino ordinu.

Klevelando (JAV) vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko, lietuvių kolonijos šimtmečio proga surengė maratoninį koncertą, dainuodamas 100 dainų, kurių 48 lietuvių kompozitorių, o 52 - kitataičių. Koncertas tęsėsi beveik septynias valandas.

Šių metų gegužės 1 d. Lietuvių Fondas turėjo pagrindinio kapitalo 817.478,47 dolerių, o per eilę metų lietuviškiems reikalams paskyrė 229.380 dol.

J. Grigaliūnas iš Klevelando laimėjo aukso medalį tarptautinėje oro pašto ženklų filatelijos parodoje Miunchene, Vokietijoje.

R. Kudukis, ėjęs Klevelando miesto įmonių direktoriaus pareigas, prezidento Niksono paskirtas į valstybinę vandens taršos kontrolės komisiją.

1974 metais JAV-se ruošiamas egzilių skautų bendra stovykla. Kasmet New Yorke posėdžiauja skautų atstovai iš tautybių, kurios yra Sovietų Sąjungos okupuotos - estai, latviai, lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, rusai.

Jauna lietuvaite dailininkė Irena Mitkutė laimėjo tūkstantį dolerių Čiurlionio galerijos parodoje JAV-se, kiek vėliau tiek pat Čikagos meno instituto parodoje.

Toronto Lietuvių akademikų draugijos rengtame universitetų baigusiųjų pagerbime dalyvavo apie 150 akademikų ir studentų. Kiekvienas naujas akademikas gavo anglų kalba knygą apie Kanados lietuvius. Vienas iš draugijos tikslų yra talkinti Lietuvių Bendruomenei. Universitetą Toronte baigė 21 lietuvis studentas.

Australijos Lietuvių Bendruomenės apylinkių pirmininkų bei seniūnų suvažiavimas Adelaidėje svarstė lietuviškos išlaikymo ir jaunimo klausimus.

Daugiakultūrinėje Kanados valdžios taryboje lietuvių atstovu paskirtas kun. Pr. Gaida. Jį paskyrė kultūrinių reikalų ministras dr. St. Haidasz.

Tandil mieste, tarptautinėje tautos aikštėje, kiekvienai tautybei duota proga iškelti vėliavą tos tautos švenčių proga ir aikštelės dalį apšviesti tautinėmis gėlėmis. Dr. Mario Pečelis, gyvenęs tame Argentinos mieste, mano pasodinti rūtas.

Baltiečių festivalyje New Jersey valstybėje, JAV-se, dalyvavo apie 3000 asmenų. Organizacinio komiteto pirmininku buvo Valentinas Mėlynis, o programą pravedė prof. Jokūbas Stukas. Kiekviena tauta išpildė programos dalį; iš lietuvių buvo moterų sekstetas, Clevelando Grandinė.

Tradicinė Amerikos ir Kanados šaulių kultūrinė savaitė įvyko birželio 17-23 netoli Čikagos.

Vytautas Nakas dalyvavo televizijai parašytoje elektroninės ir ketvirtosios muzikos operoje, parašytojo kompozitoriaus John Eaton Čikagoje.

Prel. Juozapas Karalius, užaugęs jau JAV-se, paskyrė 10.000 dol. Lietuvių enciklopedijos anglų kalba reikalams.

Lietuvos Vyčių organizacija JAV-se išleido vaikams plokštelę, kurioje per žaidimus ir pokalbius galima išmokti lietuviškai. Yra ir abiem kalbom tekstas.

Romas Zalubas, astrofizikos mokslininkas, dirba atominės fizikos srityje JAV-se.

A. Barono knyga Abraomas ir sūnus buvo Janis Zarins išversta į latvių kalbą. Knyga lietuvių kalba išleista tik šiais metais.

Čikagos lietuvių prekybos rūmai prekybininkų draugija, šiais metais mini 40 metų sukaktį. Draugija-rūmai

ruošia kultūrinės paskaitas, socialinius įvykius, golfo rungtynes, padeda rinkti lietuvius į politines pareigas, daug talkino Nepriklausomybės laikais, kad Lietuvos prekės būtų JAV-se perkamos, talkino pabėgėlių šalpai po karo.

Liepos 8 Lietuvių parapijos šeštadieninė mokykla Avellanadoje suorganizavo mokinių piešinių konkursus iš Lietuvos gamtos ar papročių temų.

Susivienijimo Argentinoje 59 metų sukakties šventėje dalyvavo šv. Cecilijos ir „Aušros“ chorai, SLA ansamblio tautinių šokių grupė, mokyklėlė parodė vaizdelį „Gélés“. Šventė įvyko liepos 14.

Rugpjūčio 12 Aušros vartų šeštadieninė mokykla Avellanadoje ruošia vaikų dienos šventę.

Gegužės 18-20 Argentinos lietuvių jaunimas Villa Elisoje praleido lietuviškas studijų dienas, kuriose dalyvavo 24 iš įvairių organizacijų, talkinami ir kun. J. Margio iš Rosario. Tarp pristatytų temų: Argentinos lietuviškos organizacijos, jų įsikūrimas ir veikla (I. Simanauskienė), Visuomenė, organizacijos ir institucijos (E. Paršelis), Žvilgsnis į Lietuvą ir į save (V. Dambraiva). Jaunimas nutarė steigti Argentinos Lietuvių, Jaunimo Sąjungą.

Urugvajaus lietuviai išleido dar vieną lietuvišką plokštelę „Trys berneliai“.

Temperley-Adroque „Aušros“ choras išpildė Lietuvių centro salėje, V. Lugane, Argentinoje, tėvo dienos programą, kurioje buvo dvi paskaitos, eilėraščiai, meninis monologas, kompozitoriaus Hugo Cruse Žitkus rečitalis

JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimuose, kuriuose dalyvavo 10.440 asmenų, buvo renkami 42 Tarybos nariai.

Geelongo, Australijos, sporto klubas Vytis minėjo 20 metų sukaktį.

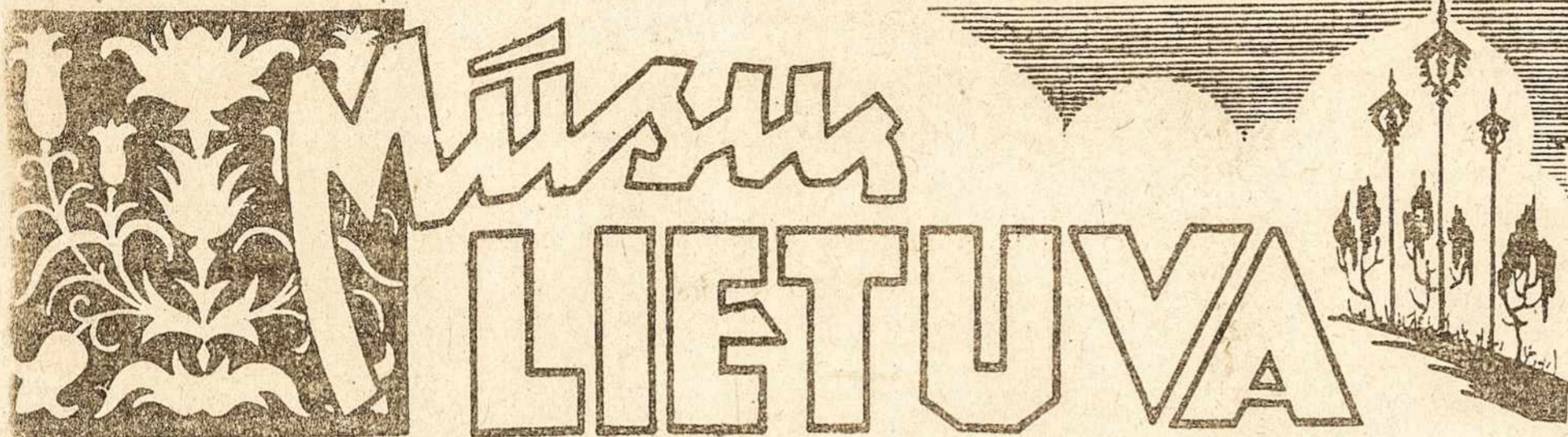
Rugsėjo 22 d. Didžiosios Britanijos lietuvių sąjunga vėl pradeda ruošti viso krašto lietuvių šventes. Šiais metais įvyks Bradforde.

Karališkoje Glasgovo muzikos akademijos koncerte dalyvavo ir Olivija Sinkevičiūtė-Sinclair.

M I R Ė

Birželio viduryje MATILDÉ BUTAUSKAITĖ-ŠABŪNIENĖ, 47 m. amžiaus. Liko liūdį tėvai, vyras ir 2 sūnūs. Gyveno Bom Retire.

Birželio 25 a.a. JONAS LIŽAS, apie 65 m. amžiaus. Gyveno Casa Verde ir liko žmona, sūnus bei dukterė.

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Sausio 1 d. (Janeiro)

Nr. 1

DAUG LAIMĖS NAUJUOSE METUOSE

Redakcija Kalba

VARDAN TOS LIETUVOS...

Kultūrinis visuomenės lygis sprendžiamas iš jos periodinės ir neperiodinės spaudos gausumo bei vertingumo. Lietuva, prieš šį karą šiuo atžvilgiu stovėjo greta pačių kultūringų pasaulio tautų. Tai parodė suruoštos Europos didmiesčiuose įvairios spaudos parodos. Kaikuriems leidiniams Lietuva net neturėjo konkurentų.

Lietuvių periodinė spauda laisvojo Jurgio Vašingtono žemėj, Š. Amerikoje, palyginamai irgi yra gausi. Ten mūsų išeivija būdama stipriai organizuota turi ir stiprią savo spandą. Laikraščiai daugumoje yra susiskirstę pagal savo politinius ar ideologinius įsitikinimus. Todėl, ir taip bespalvės, beveidės spaudos, irgi nėra. Tai yra natūralios, politiniai subrendusios ir kultūringos visuomenės, pasisakymas spausdintu žodžiu.

Pietų Amerikoje lietuviškoji spauda buvo ir yra pusėtinai suskurdusi. Spauda yra kultūrinio gyvenimo lygio rodiklis. Kaip kultūrinis bei visuomeninis gyvenimas nebuvo plėčiai ir giliai išsivystęs, taip ir spanda negalėjo būti stipri. Dar reikia prisiminti, kad Brazilijoje karo metu buvo uždrausta periodinė svetimšalių spanda. Todėl dabar reikia iš naujo organizuoti, statyti.

"Mūsų Lietuvos" leidėjai ir nori bent dalinai tą spragą užpildyti. Kaip tai pavyks atėitis parodys.

Skaitytojas, pirmą kartą paėmęs į rankas naują laikraštį, visų pirma domisi jo užimta linija, kryptimi. Mat laikraščiu būna visokių. Vieni turi aiškų atvirą nusistatymą ir pagal tai vertina momento įvykius: politinio ar kultūrinio gyvenimo. Kiti gi, kokiais nors sumetimais, vengia drąsiai ir

šapus ir sugriautų visas užtvargas, trukdancias pasireikšti nuoširdžiai lietuviškai vienybei.

"Mūsų Lietuvos" leidėjai ir redakcija, darbą pradeda su viltimi, nes žino, kad kiekvienas lietuvis, kuris netik lietuviškai kalba, bet galvoja ir veikia, supras ir įvertins šias pastangas. Ne tik supras, bet ir parems savo bendradarbiavimu,

atvirai parodyti savo veidą. Tačiau praktikoje tas vadinamas neutralumas išlaikyti neįmanoma. Jau pačias žinias parenkant ir dar pridėdant vieną kitą paaiškinimo žodelį, nukrypstama vienon ar kiton pusėn. Pavyzdžiui negalima būti neutraliam šiandieninės Lietuvos, atžvilgiu. Vieni dabartinę Lietuvos padėtį laiko normalia, kiti gi mato jos okupaciją ir sistematingą lietuvių tautos naikinimą.

Todėl ir "Mūsų Lietuva" nesidangsto jokia neutralumo kauke, bet pasisako, jog bus lietuviškos krypties kultūrinis, populiarus žurnalas. Jo tikslas jungti visus lietuvius, drąsinti, skatinti už laisvos nepriklausomos, demokratiniais pagrindais Lietuvos atstatymą. Nes kaip tik šitokios orientacijos bei sąjūdžio visuomenės, "Mūsų Lietuva" yra kuriama ir bus ugdoma.

Kiekvieną sveiką sumanymą, naudingą iniciatyvą "Mūsų Lietuva" visuomet sveikins ir parems.

Bet savo puslapiuose neskirs vietos asmeniškoms ginčams ir neatsakinėms įjokius užmetimus. Ne skaldyti, griauti, kiršinti, išsėina gyvenimo viešumos "Mūsų Lietuva", bet visus jungti nuoširdžiai lietuviškai vienybėn, statyti kultūrinio gyvenimo rūmą. Šiandien skaldymasis, kada, tėvynė reikalauja visų jos sūnų jėgų sutelkimo, nežiūrint kokio pasaulio dalyje jis gyventų, būtų nusikalstamas darbas. Pagaliau, be vienybės, be tolerancijos, be pagarbos kitų įsitikinimams, nieko didesnio nė čia vietoj nenudirsime. Mūsų kultūrinio gyvenimo balansas dar labai menkas; net ir tose srityse, kur mūsų pajėgoms ir ištekliams yra prieinama. Užtenka tik pažvelgti koks mažas nuošimtis mūsų visuomenės yra organizuotas. Ir tai ne delto, kad ekonomiškai kolonija būtų labai mažai pajėgi, bet kad nėra užtektino vieningumo, bei visuomeninio susipratimo.

Tačiau dar nėra vėlu. Daug gražios iniciatyvų, sumanymų reiškiasi lietuviškoje visuomenėje. Ir tie atskiri lašai reikia sujungti į vieną galingą srovę, į didelę upę, kuri su savim nuneštų visus

žurnalo platinimu bei pinigine parama. Tai yra kartu ir susipratęsios Brazilijos lietuvių kolonijos egzaminas: ar pajėgsime išlaikyti gražų kultūringą žurnalą, kuris kartu būtų ir garbė ir pasididžiavimas prieš tėvynę esančius ir kituos kontinentuos gyvenančius lietuvius.

Vardan tos Lietuvos vienybė težydi!

PO 25 METŲ

Ne vienas lietuviškas laikraštis gimė ir mirė S. Paulyje. Tik viena „Mūsų Lietuva“ išilakė gyva ir sulaukė 25 metų amžiaus. Ne lengvas buvo jos gyvenimas. Syki bene porai savaitių buvo sustojusi plakti jos širdis. Bet, užsispyręs ją atgaivinti ir išlaikyti, T. Bružikas suorganizavo garbės leidėjų ratelį ir jie iki šios dienos yra vienintėlis tolimesnio gyvavimo laidas.

Tiesa, jei visi gaunantieji M. Lietuvą laiku užsimo, kėtu savo prenumeratą, ne reiktų ieškoti garbės leidėjų. Deja, daugelis jos skaitytojų pamiršta savo skola, o kiti ją net amžinybėn nusineša.

Skaitant pirmojo numerio įžanginį žodį, atrodo, jog ir dabartiniai M.L. leidėjai tebesilaiko jame nustatytą gairių, nesileidžia į asmeniškų ginčus, stengiasi duoti ko gausiau žinių iš lietuviškojo gyvenimo, apie tautos reikalus, ginti jos teisę į nepriklausomybę, masinti ir jaunąją kartą skaityti, rašyti lietuviškai, palaikyti gyvą mūsų tikėjimą.

Būtų neišmintinga norėti, kad laikraštis visada visiems patiktų. Jis lygiai neatliktų savo uždavinio, jei niekuomet netartų savo žodžio opiais mūsų tautos ir kolonijos reikalais, bijodamas užmint kam nors ant mazolių. Kultūringos diskusijos yra ne tik naudingos, bet stačiai reikalingos. Be diskusijų, be kritikos, neįmanoma jokia pažanga. Deja, mūsų visuomenė yra sustingusi reaguoti į iškliamus klausimus.

Prenumeratorių skaičius pamažėle tirpsta. Mirtis nusineša juos amžinybėn, jaunoji karta spausdintu lietuvišku žodžiu nesidomi. Kaip ilgai dar galės išsilaikyti M. Lietuva? Tai priklausys nuo Brazilijos lietuvių pasiryžimo – žūt būt išlaikyti savo laikraštį, kaip savo susipratimo rodiklį.

Malonu pabrėžti, jog pasisekė suburti būrelį jaunimo ir net vaikų savo puslapiams užpildyti. Literatūros būrelis rūpinasi kitais dviem puslapiams. Tikimės, kad iš jų išeis bent vienas kitas geras rašytojas, gal poetas.

M.L. ir toliau bus atvira kiekvienam kultūringam žodžiui, sumanymui ir pozityviai kritikai. Ji nori daugiau žinių iš visų mūsų bairų ir Brazilijos: kas gimė, mirė, susituokė, kur koks veikimas ir tt.

M.L. eis tol, kol bus iš ko apmokėti popierių, spaustuvę ir persiuntimo išlaidas. Iš mielųjų skaitytojų prašome tik vieno – metų pradžioje apmokėti savo prenumeratą.

Sujungtomis jėgomis ženkime drąsūs į kitus 25 metus.

M.L. leidėjai, redakcija ir administracija.

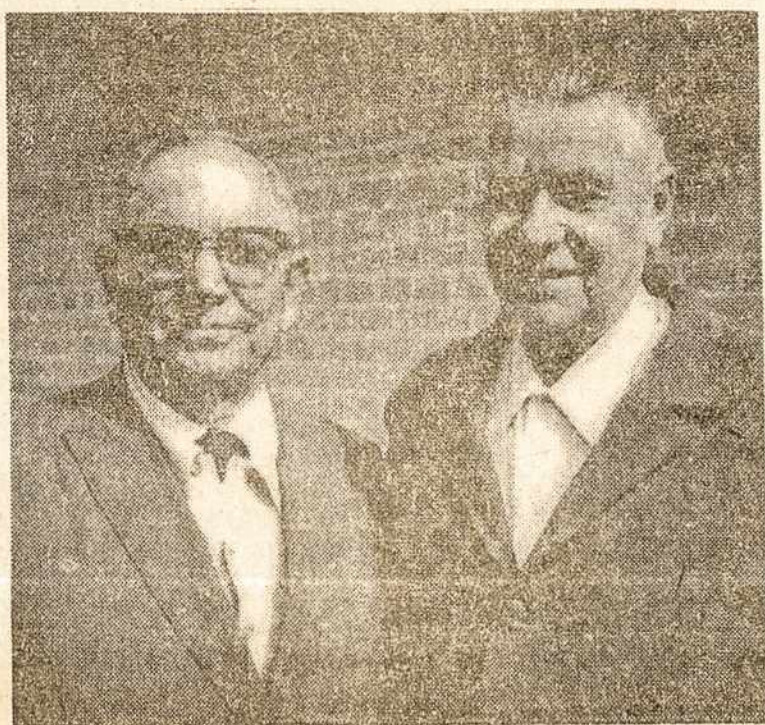

**GARBINGIEJI „MŪSU LIETUVOS“
STEIGEJAI**

Viršuje G Prel. Pijus Ragažinskas, jos sumanytojas, ilgametis redaktorius ir palai kvtojas Apačioje, kairėje Motiejus Tamaliūnas dešinėje Bronius Šukevičius 23 metus jos spausdintojas.

Jau keletas metų, kai čia regimi „MŪSU LIETUVOS“ bičiuliai ištikimiausiai susirenka kiekvieno trečiadienio rytą 8 valanda, surenka laikraščio lapus, susagsto, suvynioja, užadresuoja ir parengia paštui. Už kelių valandų darba gauna tik ačiū. Iš kairės dešinėn: Salomeja Narušienė, Angelika Triubienė, Jonas Dimša, Ksavera Mušnickienė, Andrius Pupienis, Marcelė Stankevičienė ir Steponas Narušis. Jiems priklauso visų ML skaitytojų ir leidėjų dėkingumas.

VISI ŠIAME PUSLAPYJE REGIMI VYRAI IR MOTERYS LABAI DAUG PRISIDĖJO. KITI IR DABAR TEBEPRISIDEDA PRIE „MŪSU LIETUVOS“ LEIDIMO, BET NĖ KIEK NEPERDEDANT GALIMA SAKYTI. JOG VĒLIONIS TĒVAS JONAS BRUŽIKAS PRIKĒLĒ JĄ JAU VISAI BEMIRŠTANČIA, IR BENT PER PASKUTINĖ DEŠIMTMETI IŠSILAIKĒ TIK JO DIDELIO IR SUNKAUS DARBO DĒKA, JUK JIS APVAIKŠČIODAVO KONE VISUS PRENUMERATORIUS. JIS GAUDAVO PAKANKAMAI GARBĒS LEIDĖJU. JIS JAI ĮGIJO NAUJAS MAŠINAS. ŽODŽIU, M L SULAUKĒ GYVA 25 METŲ TIK JO UOLUMO PALAIKOMA. UŽ TAI MES JAM DĒKINGI!

A. A. T. Jonas Bružikas

**„MŪSU LIETUVA“
BRAZILIJOS LIETUVIŲ
SAVAITRAŠTIS
1948 (25 metai) - 1973**

PRIĒŠ 25 METUS taip atrodė „Mūsų Lietuvos“ steigėjai ir uolieji jos bendradarbiai: Sėdi (iš dešinės): Jonas Antanaitis, Magdalena Vinkšnaitienė, Motiejus Tamaliūnas - steigėjas, a.a. Juozas Matecionis - steigėjas, prel. Pijus Ragažinskas, sumanytojas, steigėjas, ilgametis redaktorius, menininkė Stančikaitė - Abraitienė.

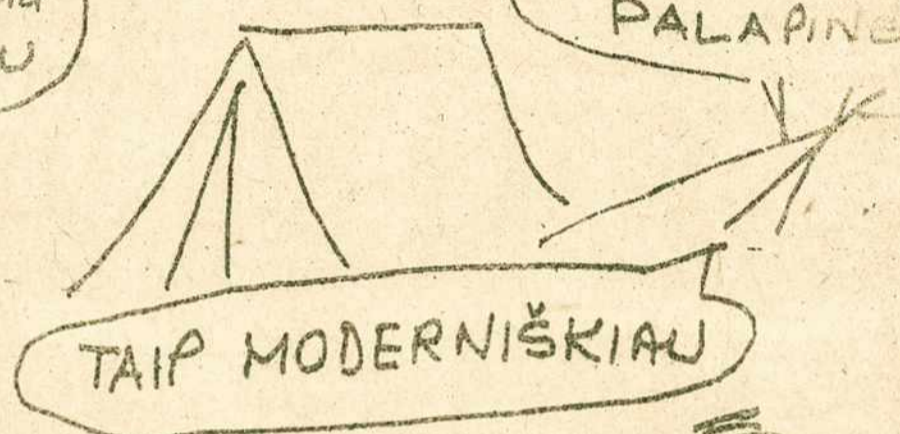
Stovi: antras iš kairės: Kostas Ališauskas, A. Skrebys, a.a. Justinas?, Henrikas Valavičius, Klemensas Jura su sūneliu, Bronius Šukevičius - steigėjas ir ilgametis ML spaudintojas, Vytautas Vosylius, Bronius Guiga, Vonžadas, ir Kazys Bacevičius su sūnum.

MŪSU LIETUVA mažiesiems

STOVYKLOJ

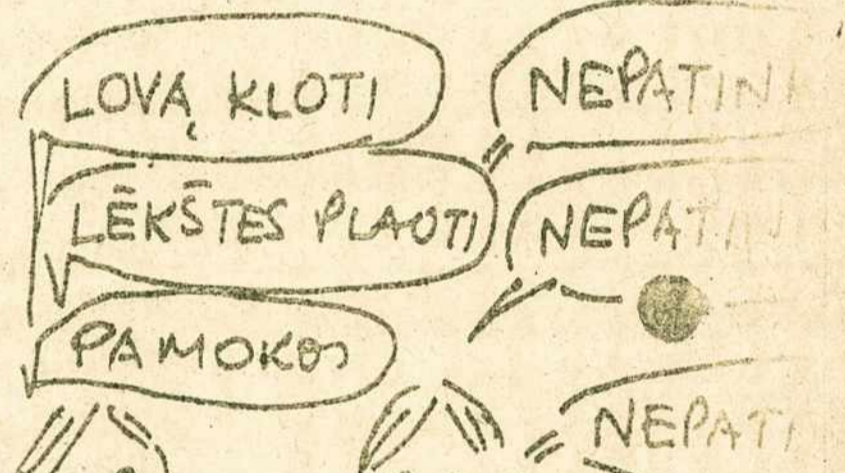
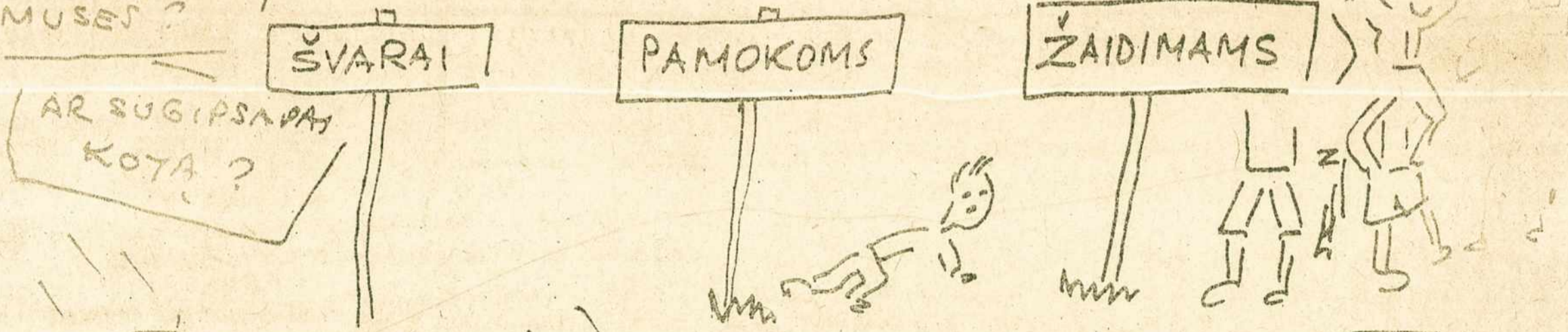

NAMIE

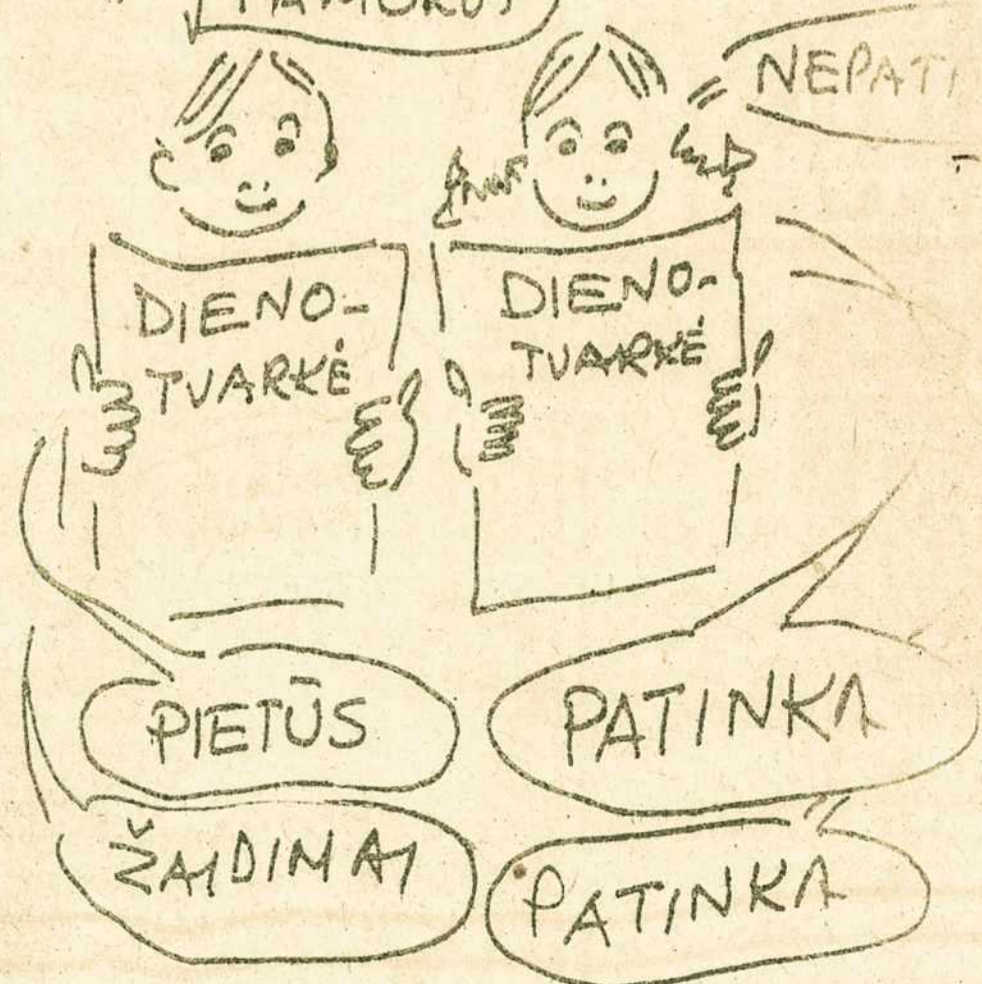

AR RADAI
RAUDONAS
MUSES?

SAVANORIAI

Oras nebuvo labai... geras

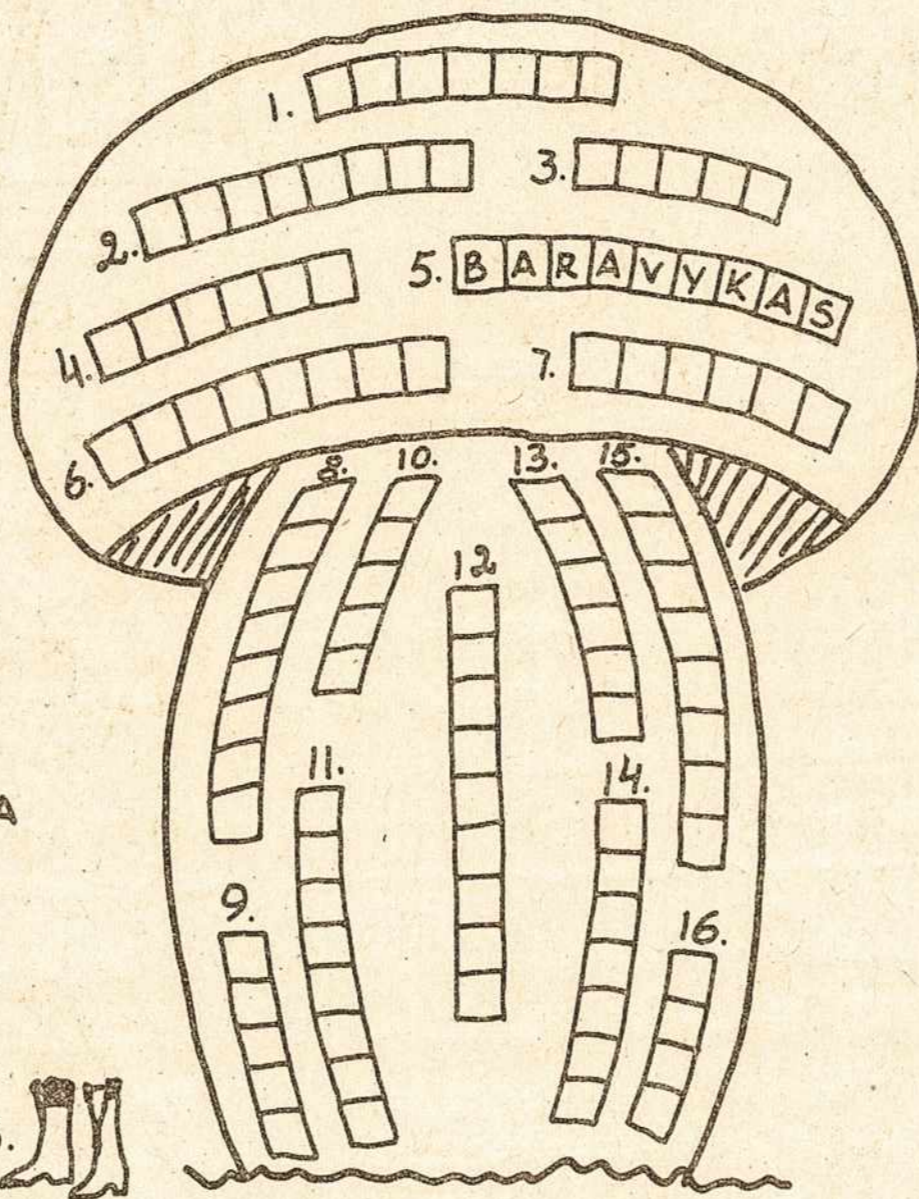

PASAKA.

PASISĖJAU SAU RIDIKĄ,
MAN PRIDYGO BARAVYKŲ
GIRGU GARGU, OI ČIAČIA
ŠULDU BULDU, KAS GI ČIA?

M. GRIGONIS.

**BARAVYKAS PRASIDEDA
RAIDE B,
VISI KITI ŽODŽIAI PRASIDEDA
TAIP PAT RAIDE B.**

SKERSAI:

ŽEMYN:

Paruošė
v.s. A. N.

Tarp šių raidžių yra
aštuoniolika Lietuvos
upių.

SAPAŠČIAVINKLAN
DŠILOMEKTRESBLE
AMAJYTO SMERKYSM
GENŪLNEVĖŽISKŠU
INKRPELYDASLOVN
TALANMTOCŠIVASĖ
VEŠEŠUPĖKIBIMAL
NORIMNAITRĖLISI
DUBYSAMCDVENTAS
GHIJKSMINIJAUVZ
ŽABCDEFGHIJKLMN
MOPRSTBARTUVAUV
ŪZABCDMALAKSTIN
ŠVENTOJIECDGHTI
AJKLMDOŽEIMENA

- Visada turėk po ranka
muse, nes reikalui esant,
kai tik nori iš musės ga-
li pasidaryti dramblių.

- Pradžioje į savaitę
gausi du šimtus dolerų, o
vėliau daugiau.

Naujas tarnautojas:

- Tai gerai, aš pradėsiu
dirbti vėliau.

Pasauktam į kariuome-
nę Jonui karininkas sako:

- Es! sveikas, gali tar-
nauti kariuomenėje. Kokių
ginklų rūšį nori pasirinkti.
Gal nori būti jūrininku?

- Labai gerai, - atsako
Jonas.

- Puiku, tad tave paskir-
siu į povandeninį laivą.

- O, ne, - atrėžia Jonas,
negaliu. Nes, visada mie-
gu prie atviro lango.

Pagalvojo, padūmojo škotas
ir jau ruošėsi išeiti.

- Kaip, nejaugi jūs manot,
kad kainos per augstos?

- Ne, viešbutis peržemas

Kompozitoriaus patarimas

Prancūzų kompozitorius Ch.
Gounod šitai mokė jauną muzi-
kantą, mėgusį kalbėti apie save.

- Kuo labiau suprasite tikrą
meną, tuo labiau jūs imsit ver-
tinti senuosius meistrus. Kai aš
buvau jūsų metų, visada sakyda-
vau: "Aš". Dvidešimt ketverių
aš jau sakydavau: "Aš ir Mocar-
tas". Sulaukęs keturių dešimčių:
"Mocartas ir aš". O dabar aš sa-
kau: "Mocartas!" Parinko Pr. Als

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

MEDŽIOTOJAI SU
KAILIAIS IR MĖ-
SOMIS SLINKO
NAMŲ LINK.

LITERATŪRA - DAILĖ - MOKSLAS

APIE PRŪSŲ LIETUVIUS

Taša

Minėtoji draugija su savo etnografiniais rinkiniais lalyvaudavo įvairiuose Vokietijos miestuose ruošiamose parodose, kur įrengavo lietuvišką kampelį. Savo tyrinėjis draugijos nariai skelbė Heidelberge leidžiamame žurnale „Lietuvių literatūros draugijos pranešimai“ kurių 1880-1912 m. laikotarpy išleista 5 tomai (31 sąsiuvinys). Pirmojo pasaulinio karo metu draugija savo veiklą sustabdė o 1923 m. buvo galutinai likviduota. Deja ano meto tyrinėtojų nuojauta išsipildė, antrojo pasaulinio karo audros nušlavė išlikusius Prūsijos lietuvius.

J. Čiuvinškas

PRŪSŲ PAPROČIAI: Krikštynos

Apie Lietuvininkų liaudies gyvenimo įvairius laikotarpius štai kaip atsielpia rašytojas ir poetas:

Tik vis keliaukit. Gamtos laisvėje ir liaudies gyvenime, atrasite dar nemaža tokių dalykų, kurių bibliotekose dažnai ieškotumėt bergždžiai, arba rastumėt tik per dideles pastangas”.

ŠAUBAS

Jeigu vadinamoji mūsų Senoji Prūsija, tas tikras heterogeniškas tautybių konglomeratas yra labai įdomi dėl jų skirtingų papročių, tai tėvynės istorijos mylėtojai juoba turėtų domintis kaip tik tie papročiai dabar ir apeigos, kurie nepakito per laiko tekmes ir viską niveliuojančios civilizacijos bandymą ir dėl to yra pripažintini paveldėtais žilos senovės reliktais. Mūsų lietuvininkų išvaizda ir būdas jų šeimos gyvenimas ir pramogos turi akivaizdžių, kadainykštės

Prūsijos liaudies savybių pėdsakus, netgi tiek, kad senųjų kronikų aprašymas dabartis pateikia kur ne kur regimą komentarą arba gyvą iliustraciją. Tai gana parodo jų svetingumą, jų meilę dainai, jų papročių paprastumą.

Patvirtinančios šita teiginį žinios, yra ištikimai paimtos iš gyvo gyvenimo ir įpintos į žemiau paduodamus aprašymus.

Naujieji laikai su jų sparčiai vis į platesnius sluoksnius besibraunanti kultūra nepraėjo nė pėdsako ne lietuvininkų liaudžiai ir per trumpą laiką bene daugiau pakeitė jos gyvenimo būdą, ir papročius negu iki tol ištisi šimtmečiai.

Štai kai kurie dar prieš keletą dešimtmečių buvę lietuvininkų gimtųjų ir krikštynų papročiai:

GIMDYMAS

Lietuvininkų moterys dirba visokių darbus iki pat gimdymo valandos. Nere-tai atsitinka, jog kūdikis ateina į pasaulį kai nėra šalia kitos moters. Pagimdžiusi kūdikį moteris paprastai grįžta prie savo darbo ir iš daugelio šimtų gimdyvių nepasitaiko nė vienos kuri dėl to turėtų gulėti.

Kai kūdikis yra jau gimęs, gimdyvei pastiprinti duodama degtinės, kurią mėgstama pirma pajvairinti su pipirais, medum ir sviestu, jei tik turima šitų ingredientų. To gaivinančio gėrimo vadina-mo „pludynė“ paragauja ir visos atėjusios ligonės lankyti moterys, o ir nors ragaujama labai taupiai ir tarsi tik po lašeli, bet žinoma taip dažnai, iki kol asotis ištuštinamas.

Taipat būdavo parūpinama stipresnių valgių, nesgi turėjo nestokoti rūkytos mėsos šauniai pasūdytos arba kiaušininės su papjaustytais lašiniai. Arbatai vartojamos tik ramunės, kurių apščiai auga daržuose ir laukuose.

MAUDYMAS

Vanduo kuriame buvo maudomas kūdikis, rūpestingai laikomas supiltas į indą ir išpilamas lauk tik po krikšto. Nu-maudytas kūdikis paguldomas į supyk-lę arba lopsį, prie jo padedama giesmių knyga ir skiltuvai, ir abu šie daiktai palie-kami lopsyje iki kol kūdikis bus pakrikštytas; pirmas kaip apsauga nuo piktuju dvasių, o antras kaip grūdinimo priemonė nuo visokio išlepinimo.

Kad kūdikis ramiai miegotų reikia žiūrėti, kad šlapi vystyklai būtų džiovinami ne lauke, o laiku padžiovinami uždarame kambaryje.

LAUMĖ

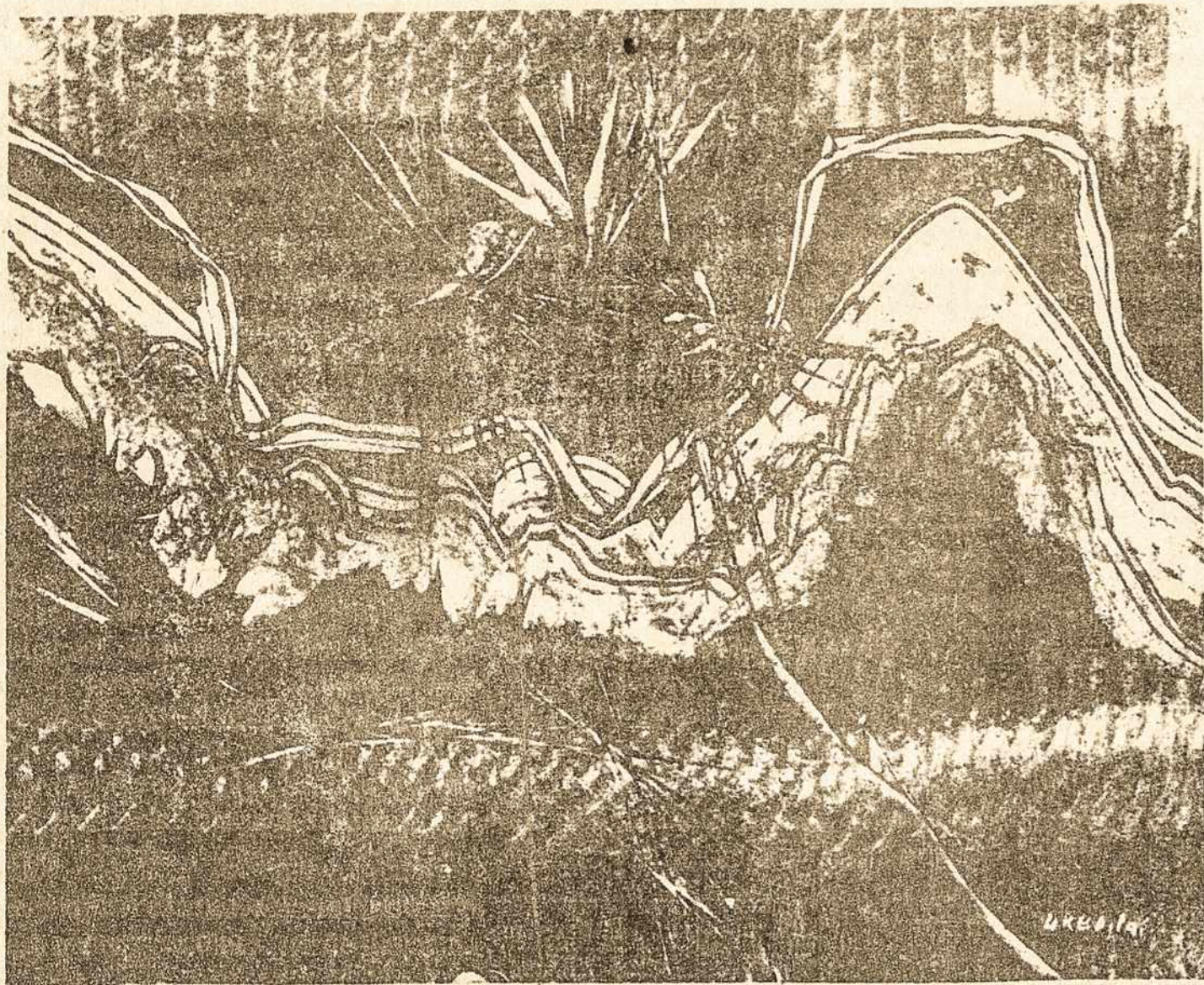
Iki pat krikšto prie lopsio per naktis vis dega žiburys arba lempa, kad „nelaimės Deivė“ kartais LAUMĖ ar jos tarnaitė APMAINĖ neišneštų naujagimio ir nepadėtų į lopsį jo vieton laumuko, pažįstamo paprastai iš nenormaliai didelės galvos. Sukeitimo galimybė pasibaigia krikšto dieną. Todėl stengiamasi pakrikštyti kūdikį kaip galima greičiau. Be to, paskubėti ragina dar viena aplinkybė. Būtent, jei kūdikis numirtų nekrikštytas, tai jis klajotų žemėje, plasantų ore ir nepasiektų dangaus, kuris jam nors visai nekaltam dar ilgai paliks uždarytas. Antra vertus 1638 metų bažnytinis nuostatas, pagal kurį pirmas sekmadienis po gimimo nustatytas kaip privalomas krikšto terminas, o kiekviena sekanti diena laikoma pavėlavimu, baudžiamu viena marke baudos; šią baudą „patobeliai“ žinoma itin punktualiai įreikalauja irgi prisidėjo prie šiandien tebeįprasto krikštynų paskubinimo, nes tai neprieštaravo liaudies tikėjimas.

Bus daugiau.

BALETAS

STUDIJA, KURI NUSTEBINO

Birželio 2 d. Jaunimo Centro didžiojoje saleje įvyko Jaunučio Puodžiūno baletų studijos vakaras, sukvieta kelis šimtus jaunos, gražios publikos, kurios tarpe matėsi Čikagos Lietuvių Operos meno vadovas muz. A. Kučiūnas, ČLO ybos pirm. V. Radžius, lietuvių jėzuitų provincijolas kun. G. Kijauskas, Lietuvos baletų veteranė I. Eldrigevičiūtė-Sprindienė ir daug kitų. Jei net tokie vardai rinkosi į eilinės studijos pasirodymą, rodo, jog ši studija nėra tik vaikiškas žaidimas. J. Puodžiūnas savo baletų studiją Čikagoje įsteigė prieš 5 metus. Ją per tą laiką lankė apie 500 jaunuolių, iš kurių kaimurios mergaitės jau reikišiai baletu mene. Savo metiniame koncerte studijos vadovas pasirinko du ciklus: pirmoje dalyje visą eilę Šopeno numerių, o antroje — G. Bizet „Carmen“, kur išraiška bei muzika visus nukėlė į neseniai matytus lietuviškus tos patios „Carmen“ operos spektaklius. J. Puodžiūnas per dvi valandas į sceną išvedė ne tik keliasdešimt savo studijos šokėjų (amžius 6-16 m.), bet ir pats su profesionaline balerina Violeta Karosaitė bei Janina Kolyte parodė visą eilę jau profesionališkai atliktų numerių. Bendras šios studijos vakaro įspūdis vietomis prašoko mėgėjiškumą ir žiūrovams davė gražių meno akimirų. Turtingas scenas bei muziką apipavidalino S. Ramonas, V. Vygas ir F. Daukus. Jei kas iš Kanados lietuvių domisi J. Puodžiūno baletų studija ar nori J. Puodžiūną su V. Karosaitė pasikviesti gastrolėms, terašo: J. Puodžiūnas, 2656 W. 71 St., Chicago, Ill. 60629, USA.

L. URBONAS

Iš ciklo A. (Akrilis)

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

STEFANIJA RUKIENE.

Kai kurie mūsų vyrai pasirodė drausmingesni ir uolesni už moteris. Jie pasiėmė kolchozan įstoti pareiškimų formas, čia pat užpildė, pasirašė ir paliko jas raštinėje. Moterys pareiškimų nepildė ir išėjome „namo“. Ar šiaip ar taip jau esi kolchozininkas, tai kam dar rašinėti, linkčioti raudonojo dvaro urėdams ir prašyti jų malonės, kurią jau gavome.

Einame į namus, o širdyje neramu. Atsirado geradariai. Viską atėmė, ištrėmė iš tėvynės, išardė šeimą, ir už tai mes jiems turime dėkoti, kad neišmetė taigon. Žinome, kad kolchozas iščiulps mūsų paskutines jėgas, ir Sibire bekurdami rojų, visi išmirsime.

Tai mūsų naujasis gyvenimas, kur žmogus yra pavestas beteisiu vergu ir didžiausiu skurdžium, yra pirmutinis etapas į komunistų rojų žemėje, norima primesti visam laisvajam pasauliui. Sukurti Globalinę

PRANAS GAILIUS IR JO KŪRYBA

Donius Remys

Su Pranu Gailiumi kartu lankėme gimnaziją Mažeikiuose ir gyvenome toje pačioje gatvėje. Jis buvo trejais metais jaunesnis ir tai galėjo būti kliūtimi artimesniam draugavimui, nes tais laikais trys metai buvo skirtas tarp jaunuolio ir vaiko. Tačiau to nebuvo. Pranas buvo išaukęs iš savo amžiaus grupės, jis pradėjo domėtis literatūra daug anksčiau negu jo bendraamžiai.

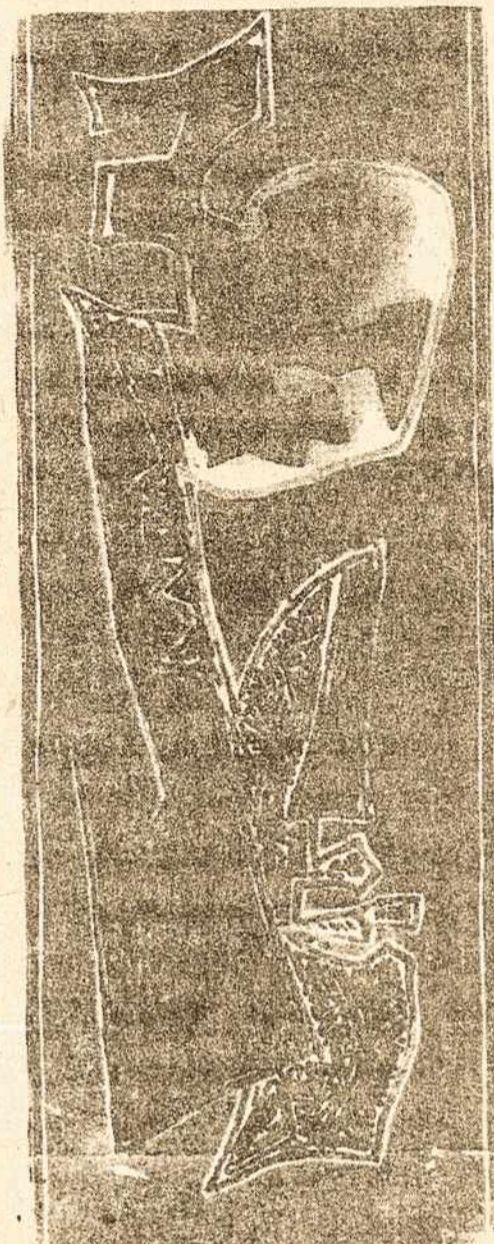
Daug daug kartų matydavau Praną vieną einantį gatve vakare į miško pusę užsisvajojusį, pastatytu palto kalnieriūmi (tais laikais tas buvo madoje), viena plaukį. Jis tikrai neatrodė lietuviško tipo jaunuolis, nes turėjo tamsią veido spalvą, tamsias akis ir gražiai banguojančius juodus plaukus. Ilgesni plaukai sukeldavo amžiną kovą tarp mokinio ir klasės auklėtojo, tėvų. Jis atrodė labiau panašus į italą, prancūzą ar kurį kitos pie-

PRANAS Piemenuko metamorfozė.

tų tautos jaunuoli, kas, aišku, darė jį dar labiau išskirtiną iš grupės, dar labiau "kitokesnį", mistiškesnį. Tačiau širdyje jis buvo lietuvis, žemaičių žemės sūnus ir toks pasiliko visą laiką, net gyvendamas daugelį metų kitataučių tarpe. Niekas jo nepakeitė.

Daug vakarų mes esame praleidę kartu vaikščiodami, besikalbėdami įvairiausiomis temomis, bet pagrindinis pokalbis buvo literatūra. Dažnai skysdavosi, kad pagal savo klasę jis turi priklausyti jaunųjų literatų grupei, kurioje jam esą nuobodu, per daug vaikiška. Kiekvieną kartą kada sužinodavo naują vardą mūsų ar pasaulinėje literatūroje, mane papildavo klausimais. Norėjo daugiau sužinoti apie tuos rašytojus, kuriose kryptuose jie yra aprašomi, kokias jų

PRANAS Incabloc XVI

parasytas knygas jis galėtų rasti gimnazijos bibliotekoje. Mane stebino jo nepaprastas veržlumas, troškulys į literatūrą ir tada aš tikrai galvojau, kad po kiek metų Prano Gailiaus vardas paliks galias žymes mūsų poezijoje ir prozoje. Daug kartų jis skaitė man savo parašytas eiles, klausė mano nuomonės ir prašė pasakyti atvirai kur yra jo silpnos ir stiprios vietos. Toks jaunuolio entuziazmas negalėjo nepalikti lietuvių literatūroje vaisių, tačiau išėjo visai kitaip, nes tai buvo paskutinė vasara Tėvynėje.

Praūžė karo audra, daug mūsų lietuvių išsibarstė po visą Europą. 1947 metais gavau pirmą Prano laišką. Rašė gyvenęs Strasboure, Prancūzijoje. Čia jis vėl apibėrė mane klausimais: kurie ir kur mūsų bendri pažįstamai yra Vokietijoje ir koks yra literatūrinis gyvenimas lietuviškoje išeivijoje? Norėtų gauti naujų lietuviškų knygų. Rašė, kad daug išgyveno, žuvo jo broliš, išsiskyrė su tėvais, gyvena vienas svetimame krašte. Čia išsiliejo jo pirmas praradimo skausmas.

Šiandien, kada išgyvenimo pėdsakai matosi ant veido, taip norėtusi pažinti pavasarį, tikrą jaunystės pavasarį: be skausmo, taip baltą, baltą lyg pirmą obelies žiedą, norėtusi dainuoti pilną laimės, juoko dainą. Ir tik tenai tai būtų galima ir tenai mes galėjome, bet ne čia... Čia svetimas miestas, su mažom tamsiom akim į gatvę žiūrinčiom kavinėm, kuriose kadaise rado

iki mirties nusigėrusį Bodeiera.

Strasboure studijavo architektūrą. Sakėsi, kad daug laiko praleidžia prie tapybos, nes tai yra studijų dalis. Taip pat lanko dramos paskaitas, turi vilčių dirbti teatre, užsidirbti daugiau pragyvenimui, aplankyti tėvus, kurie gyvena Vokietijoje ir kurių yra labai pasiilgęs. Pagaliau pereina į meno mokyklą ir čia visiškai atsiduoda kūrybai.

Persikelia į Paryžių ir studijuoja meną pas Fernand Leger. Įdomu, kad F. Leger taip pat buvo pradėjęs jaunystėje studijuoti architektūrą. Nežinrind, kad Leger buvo garsus, Prano asmeninėje tapyboje įtakos nepadarė, jis pasirinko savo kelią. Taip pat studijuoja École Nationale des Beaux Arts. Norėdamas daugiau pažinti meno šakų studijuoja grafiką. Prasideda nuolatinė kova tarp uždarbio ir meno, meno kuriame galėtų išsireikšti ir daug pasakyti spalvomis ir formomis. Vienoje krautuveje gauna naktinio sargo tarnybą. Tenai jis turi miegoti ir už tai gauna menką atlyginimą. Bet tuo jis džiaugiasi, nes dieną jis gali pašvęsti studijoms ir tapybai, lankyti meno galerijas. Bet pinigų dažnai neužtenka popieriui ir dažams. Jis rašo:

-- Klausiu iš ko gyvenu? Žinai, aš kartais pats nežinau iš ko. Paryžius gal yra vienintelis miestas pasaulyje kuriame galima gyventi be pinigų. Aš nenorėčiau kad susidarytum labai juoda vaizdą apie mano gyvenimą Paryžiuje. Jis yra sunkus, bet nėra neįmanomas. Aš esu šitinkines, kad visa ta mizerija baigsis ir aš pasieksiu tai ką noriu. Jeigu nepavyks, tai aš nors žinosiu, kad viską dariau tai kas buvo įmanoma daryti. Aš esu laimingas, nes darau ką noriu ir ką visada norėjau daryti. Be to, tie kurie gali išsireikšti -- natūriai teisės tylėti.

IS DAILES GYVENIMO

-- Dail. Irena Mitkutė Chicago Meno instituto Annual Fellowship parodoj apdovanota 1000 dol. premija už savo grafiką, kurioj originaliai naudoja lietuviško folkloro temas. Čiurlionio galerijoj šių metų Vasario 16-tosios parodoj ji irgi laimėjo aukščiausią 1000 dol. Lietuvių Fondo premiją. Paroda Chicago Meno institute vyks iki birželio 24.

-- Dail. K. Žoromskis įeina į Kultūros Židinio statybos komitetą kaip N. Y. dailininkų sąjungos atstovas.

TEŠINYS IS 7 PUSL.

raudonąją impenją. Tokio gyvenimo samprata niekaip nesutelpa mūsų galvose.

Susirinkę krūvelėn, margai reiškiamė savo mintis, bet visi skaudžiai pergyvename savo ir mūsų tautos tragediją. Dabartinę savo būklę visi labai skaudžiai pergyvena, nes visos mūsų mintys subėga į vieną tašką: „Jau vergija“...

Už stalo sėdi ir rašinėja jauna mergaitė. Ji paprastai, bet švariai ir skoningai apsirengusi. Nuo saulės parudusios mergaitės rankos ir veidas rodo, kad ji dirba ir laukuose. Tai kolchozo sąskaitininkė, kuri laukuose apmatuoja pašėlių plotus ir užrašinėja nudirbtus darbus.

Raštinėje sukinėjasi keli vėjo nupūstais ir pašurpusiais veidais vyrai. Visi dėvi prastais vatimais, kurie blizga persisunkę alyvomis ir įvairiais mašinų tepalais. Visų tamsios kartūninės kelnės ir purvini auliniai batai. Jie visi, kaip susitarę, susisukę į laikraštinių popierių machorkę, smailina, spiaudosi į visas šalis, mosikuoja rankomis ir dažnai riebiai nusikeikia. Tie vyrai mums priminė miesto padugnes ir prasigėrėlius.

Pasirodo, kad tie vyrai yra mūsų viršininkai ir varovai. Užtai jų ir armijon nepaėmė. Ypatinai visiems metasi akysna pirmos brigados brigadininkas V. Liniovas. Tai penkiasdešimt metų amžiaus vyras, liesas, susikuprinęs, akys rudos, greit šokinėję nuo vieno žmogaus ant kito, ir ieško jų tarpe nekaltų aukų. Taip ir norisi įduoti jam į rankas bizūną, nusususią kumelpalaike ir paleisti į turgų mainyti arkliais su čigonais. Ne. Lietuvos čigonai daug padoriau atrodė už visus čia esančius. Jie buvo simpatiški saldžialiežuviai ir malonūs melagiai. O kolchozo tijųų veiduose slepiasi dviveidiškumas, atsargumas ir šuniškas atsidavimas savo darbdaviams.

Pastebime ir kitą ten pat betursinėjanti vyrą. Jo stambi, aukšta figūra ir tamsus, rūstus veidas primena vienodų bekraščių stepių vaikus. Jo akys mėlynos. Kai juokiasi, pasirodo gražūs ir balti dantys. Retkarčiais jo veidu, kaip koks šešėlis, perslenka maloni šypsena.

-- Kas čia toks? -- klausinėjame vieni kitus. Tai antros brigados brigadininkas P. Barbašinas, kuris gyvena prie didžiojo šulinio.

Tuoju pasirodė ir kolchozo pirmininkas Sergej Leontevič Lysenka. Jis mus visus permetė akimis, pasisveikino ir nuėjo buhalterijon. Ten pasitarė su savo vyrais (tai būta kolchozo valdybos narių), pasiėmė nuo stalo mūsų sąrašus, su buhalteriu atėjo į salę ir pradėjo susirinkimą.

Tuoju visus iššaukė pavardėmis ir kiekvieną apžiūrėjo, lyg norėdamas nuspėti mūsų raumenų jėgą. Po to, be jokių įžangų ir aiškinimų, trumpai ir drūtai visiems pasakė:

-- Jūs visi esate paskirti į mano vadovaujamą kolchozą ir nuo šios minutės esate pilnateisiai jos nariai. Dėl formalumo turite paduoti pareiškimus ir prašytis, kad jus kolchozo valdyba priimtų į žemės ūkio artelę. Pirmajame posėdyje valdyba jūsų prašymus peržiūrės.

O gal dar, nebeduok Dievuli, toji visagalė valdyba kurio nors vargšo tremtinėlio ir nepriims.

-- Esate laimingi, nes patekote į apgyventas vietas ir visi gavote pastoges, o mes laimingi, kad gavome mums taip reikalingų darbininkų. Užtat mes visi turime būti dėkingi partijai ir vyriausybei. Jūs visi privalote sąžiningai dirbti, būti paklusnūs ir drausmingi. Dabar karo metas. Visų mūsų pareiga remti ko vojančius frontus. Kol sumušime valdiškąją pabaisą, agresorių ir mūsų taikios šalies užpuoliką, ne laikas skaitytis su darbo valandomis. Turėsime dirbti dieną ir naktį, jei to iš mūsų pareikalaus partija ir vyriausybė.

Išėdamas visus perspėjo, kad be jo leidimo neturime teisės išeiti iš šio kolchozo. Priminė, kad mums darbus paskirs brigadininkai ir su reikalais reikia kreiptis į juos, ir tik labai svarbiais reikalais galima kreiptis į pirmininką. Dar atsiminę pridūrė, jog mums duodama dar viena diena poilsio, o po to jau pradėsime šienapiūtę.

Helsinky suėmė dr. Valiūną

Suimti dar estų ir latvių atstovai

LONDONAS. — Dr. Jonas Genys mums parašė iš Londono kad liepos 1, pakeleję i Helsinky, trumpai čia sustojo jis pats ir kiti du pabalt. atstovai — Eglė Žilionytė ir Uldis Grava (Pasaulio Latvių sąjungos pirmininkas). Susisiekę su Helsinky, jie sužinojo, kad jau ten anksčiau nuvyko dr. J. K. Valiūnas ir latvių atstovas. Neoficialiom žiniom, Helsinky yra ir dr. Petras Vileišis iš Waterburio. Pabaltiečiai Suomijoje apsisustojo Inter-Continental viešbuty prieš Finlandia koncertų salę, kur vyksta Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija.

Toliau dr. Genys rašo: "Atsivežėm visokios informacinės medžiagos ir reikės rasti priemonių ją įteikti atitinkamiems pareigūnams. Būtų labai svarbu gauti oficialius spaudos kredencialus. Buvau įteikęs prašymą per Suomijos Užsienio reikalų ministeriją gauti tokius kredencialus kaip oficialus "Draugo" korespondentas, bet buvo atsakyta, kad suomiai tokių kredencialų negali duoti. Tą buvau numatęs, tai iš anksto pasirūpinau dviejų kitų amerikiečių laikraščių rekomendacijomis. Turiu įteikti laiškus ir

susitikti ir su Amerikos ambasadorium Helsinky ir kariniu attache Suomijai. Visą mūsų veiklą koordinuos dr. J. K. Valiūnas.

HELSINKIS. — Dr. J. Genys telefonu pranešė ALT pirmininkui dr. K. Bobeliui, kad vakar, liepos 5 d., suomių policija areštavo dr. J. K. Valiūną, estų atstovą Ilmers Plair ir latvių atstovą Uldis Grava.

Dr. J. K. Valiūnas

Arešto priežastis, kad po Sovietų užs. reik. min. A. Gromyko kalbos Pabaltijo atstovai paklausė, kodėl Sovietai neduo-

da laisvės Pabaltijo valstybėms. Į klausimą Gromyko atsakęs, kad Pabaltijys turi laisvę ir kitokios laisvės nenori. Bet suomiams, atrodo, buvo priežastis dėl tokio paklausimo pabaltiečių atstovus areštuoti.

Dr. J. Genys apie areštą pranešė JAV žinių agentūrams, o dr. K. Bobelis tuoj kreipėsi į kongr. E. Derwinski, Valstybės departamentą ir kitus atstovus, prašydamas daryti intervenciją, kad jie tuoj būtų paleisti.

SUIMTAS IR DR. GENYS

HELSINKIS. — Dr. Petras Vileišis telefonu pranešė, kad suomių policija areštavo ir dr. J. Genį. Visi areštuotieji laikomi kriminalinės policijos būstinėje.

Dr. P. Vileišis susisiekė su vakariečiais žurnalistais, kurie labai domėjosi arešto priežastimi, padarė pasikalbėjimą su Radio Liberty, susisiekė su JAV delegacijos atstovais. Jis tiki, kad JAV lietuviai telegramomis ir protestais kreipsis į Vakarų valst. delegacijas ir JAV

Valstybės departamentą, kad areštuotieji kuo greičiau būtų paleisti. Laisva yra dar delegacijos sek. Žilionytė.

"Ir mažos tautos nori pasisakyti"

LONDONAS. — Londono "The Daily Telegraph" (kurį gavome dr. J. G. dėka) liepos 2 įdėjo Vincent Ryder straipsnį, pavadintą "Ir mažos tautos nori pasisakyti šaltojo karo atšilimo proga". Straipsny tarp kitko sakoma: "Maltos ministeris pirmininkas ir užsienio reikalų ministeris Mintoff Helsinky pareikalau, kad Alžirija ir Tunisas konferencijoje taip pat galėtų dalyvauti, nes ir joms rūpi Europos reikalai, nors didžiosios jų ir nenori. Įvairius planus pristatys ir mažosios valstybės, kaip šveicarija arba švedija.

Latvijos emigrantai, kurių kraštas prieš vieną generaciją Rusijos buvo prarytas, siekia tautinės nepriklausomybės. Tarp sovietų iš vienos pusės ir Europos Bendrosios rinkos devynių atstovų iš kitos bus pasikeista įvairiais argumentais.

APIE PABALTIEČŲ SUĖMIMĄ RAŠĖ VISAM PASAULY

Dr. J. Genys telefonu iš Helsinkio pranešė dr. K. Bobeliui, kad visi suimtieji Baltijos tautų atstovai buvo kalėjime, Valiūnas, Genys, Žilionytė, latviai ir estai. Liepos 6 d. 2 val. ryto Amerikos piliečiams buvo pasakyta, kad jie gali laisvai išeiti, bet nepaleido Anglijos ir Kanados piliečių. Tada šie taip pat atsisakė išeiti iš kalėjimo. Dr. P. Vileišis, kuris buvo suimtas vėliau ir buvo kitame kalėjime, naktį iš kalėjimo buvo paimtas, nuvežtas į International viešbutį pasiimti daiktų ir nuvežtas tiesiog į aerodromą, iš kur skrido į Stockholmą, Švedijoje.

Rytą atnešė pusryčius, Amerikos piliečiams davė labai gerus

pusryčius, o kitiems — tik duonos ir vandens. Pusryčiais tada visi dalinosi. Liepos 6 d. 10 val. visi buvo iš kalėjimo paimti, nuvežti į viešbutį, iš kur turėjo pasiimti daiktus, ir buvo pervežti į Marski viešbutį. Ten gyveno po tris viename kambaryje ir tarėsi, ką toliau daryti, nes, saugomi amerikiečių, suomių ir rusų saugumo, negali su konferencijos dalyviais susisiekti.

Trumpas epizodas. Kai estų delegatą Pleers iš New Yorko suėmė ir vedė iš salės, tai matė ir valst. sek. Rogers, į kurį Pleers kreipėsi kaip pilietis. Valstybės sekretorius tuoj pradėjo žygius išlaisvinti visus pabaltiečius Amerikos piliečius.

Europos spauda įvykiui duoda didelę reikšmę. Stockholmo ir Suomijos laikraščiai deda didžiules antraštes apie pabaltiečių suėmimą.

Helsinkis. — Chicago Tribune šeštadienio numery įdėjo savo korespondentų pranešimą apie Europos Saugumo konferenciją ir plačiau atpasakojo pabaltiečių suėmimą ir paleidimą. Suimti buvo septyni vyrai ir dvi moterys, Amerikos, Britanijos, Kanados ir Švedijos piliečiai. Suimti buvo už dalinimą lapelių, reikalaujančių laisvės Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Delegacijų pirmininkas Lietuvoje gimęs dr. Juozas Valiūnas korespondentui pareiškė, kad jis ir kiti delegacijų nariai buvo suimti, kad mėgino įteikti kam reikia 80 puslapių memorandumą, reikalaujantį atstatyti laisvę Latvijai.

Dar laikrašty pasakyta, kad valstybės sekretorius Rogers pats asmeniškai padarė intervenciją, kad būtų paleisti šeši Amerikos

piliečiai pabaltiečiai, bet tie atsisakė iš kalėjimo išeiti, iki bus paleisti kiti trys delegacijų nariai.

Helsinkis. — Dr. J. Genys mums prisiųstame laiške rašė, kad Helsinkio aerodrome pastebėjęs daug policijos ir saugumo žmonių. Delegatams buvo atskiras išėjimas. Mūsų atstovai nebuvo kratomi ir netikrino jų daiktų.

KITAME NUMERYJE BUS DAUGIAU ŽINIŲ APIE AREŠTUOTŲ JŲ PERGYVENIMUS.

Būtų gera, kad žmonės ir mūsų organizacijos parašytų protestuojančius laiškus Suomijos konsulatui. CONSULADO GERAL DA FINLÂNDIA, 96 av. Sen. Queirós, Capital. arba telef. 227 - 41-39

Laiškas turi būt mandagus, bet aiškiai pasakantis, jog yra nesuprantama, kaip toks demokratiškas ir nuobolševikų Rusijos nukentėjęs kraštas galėjo areštuoti kultūringai savo reikalus ginančias pabaltiečių delegacijas. O jei kam būtų patogiau, tai atlikti telefonu,

MŪSŲ ŽINIOS

1973 liepos 22

Gerb. T. Jonui Kidykui, S.J.
„Mūsų Lietuvos“ Redaktoriui
São Paulo, Brazilija

Gerbiamas Redaktorai:

Man ypatingai yra malonu pasveikinti „Mūsų Lietuvą“ - jos steigėjus, esamus ir visus buvusius redaktorius bei bendradarbius sidabrinės sukakties proga. Išsivijoje 25-ri spaudos darbo metai yra reikšmingas laiko tarpas, bylojans apie savaitraščio „Mūsų Lietuvos“ gražų derlių, kultūriniame, visuomeniniame ir religiniame ypač Pietų Amerikos lietuvių gyvenime.

Spausdinto žodžio vertę ir kainą lietuvis istorijoje gerai suprato. Knygnešiai mums apie tai kalba. Laisvajame pasaulyje lietuvis knygnešys irgi turi savo bandymus - kaip išlaikyti lietuvišką žodį gyvą svetimųjų jūroje. Tais žodžiais jungė tautiečius plačiajame pasaulyje, juos informavo, švietė, maitino jų dvasią lietuviška kūryba; reikalui esant, kvietė susimastyti; nuolatos kalbėjo apie pavergtų brolių ir sesių skausmą ir ragino įsijungti į kovą dėl Tėvynės laisvės.

„Mūsų Lietuva“ - nugalėjusi daugybę sunkumų, siekė visų šių tikslų ir ištikimai lankė savo skaitytojus. Pastaruoju metu į savo bendradarbių eiles ji net įtraukia jaunuosius rašytojus. Tai sveikintinas reiškinys.

Tėgyvuoja „Mūsų Lietuva“! Išvermės spaudos darbuotojams!

Nuoširdžiai Kristuje,

Gediminas Kijauskas, S. J.

Lietuvių Jėzuitų Provincijolas

SVEIKINAME „MŪSŲ LIETUVA“ SIDABRINIO JUBILIEJAUS PROGA IR
INKIME DRASOS, PAŽANGOS IR IŠTVERMĖS LIETUVIŠKOS KULTŪROS
AVANPOSTO SARGYBOJE!

SALEZIEČIAI

„PLIAS“ PRANEŠIMAS

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga yra užsibrėžusi sudaryti visų lietuvių ir lietuvių kilmės inžinierių, architektų, chemikų, fizikų, matematikų, gamtininkų bei kitų tikslųjų mokslų specialistų, kartoteką. Kartoteka apimtų visus laisvajame pasauly gyvenančius Inžinierių Sąjungos narius, galinčius būti nariais ateityje, ir taip pat visus kitus paminėtų kategorijų specialistus.

Yra prašoma pranešti PLIAS atstovui Brazilijoje šiuos duomenis:

1. Vardas ir pavardė
2. Adresas
3. Specialybė ir laipsnis
4. Gimimo data ir vieta
5. Išėtas mokslas, mokslo įstaigos pavadinimas ir vieta.
6. Darbovietės pavadinimas (išvardinti darbovietes kuriose dirbo ir metus nuo kada iki kada).

PLIAS atstovo Brazilijoje adresas:

Inž. Algirdas Idika
Rua Maestro Chiafarelli, 736 (Jardim Paulista)
01432 - São Paulo, SP.
Telef.: 282-2919.

PIETUS - FEIŽOADA

Sekmadienį, rugpjūčio 5, 13 valandą bus LIETUVIŲ SAJUNGOS-ALIANČA būstinėje
R. Lituânia, 67, Moóca, tradiciniai

PIETŪS - FEIŽOADA.

Nepraleiskime progos, pasiruoškime ir dalyvausime šiame lietuvių pasimatyme.

Informacijos: R. Lituânia, 67, telefonas: 273-5851. (sk.1)

Maloniai kviečiame visus SI SEKMADIENI atsilankyti į „MŪSŲ LIETUVOS“ 25 METŲ SUKAKTIES MINĖJMA

Šio „MŪSŲ LIETUVOS“ numerio
GARBĖS LEIDĖJAS
STASYS TERVYDIS su šeima.

Šis apsišvietęs mūsų tautietis su dideliu sugebėjimu ir triūsu įsitaisė nuosavą didelę nertinių ir kitų rūbų mezgimo staklių dirbtuvę. Joje dirba keletas lietuvių ir kitų specialistų. Jo dirbtuvė yra rua do Acre 735, Agua Raza (Vila Bertioga).

Stasys Tervydis - senas ML skaitytojas. Laikraščio 25 metų sukakties proga pasidarė jos garbės leidėju. Įstojo jis jau su šeima ir į Lietuvių vasarvietės klubą.

Jam nuoširdus, lietuviškas ačiū!

M. L. Administracija

„MŪSŲ LIETUVOS“ 25 METŲ SUKAKTĮ MININT BUS TOKIA PROGRAMA:

Lygiai 15 val. šv. mišios koplyčioj.

16 valandą minėjimo aktas salėje:

I. Pristatymas ir pagerbimas M. LIETUVOS steigėjų, jos atsakomojo direktoriaus ir bendradarbių rėmėjų.

II. Meninė programa:

A. Solistė plė Julija Ažuolaitė padainuos lietuviškų ir kitomis kalbomis dainų.

B. Vaidinimas. Linksma komedija KUKIS IR GUGIS, pagal Vinco Krėvės RAGANIŲ.

C. Vaisės su pačių dalyvių dainomis ir žaidimais.

Būtume dėkingi, jei šeiminiškės atneštų užkandžių.

Rengėjai

KVIEČIAME smagiai ir naudingai praleisti laiką mūsų rengiamame dešimtametė tradiciniame

SPAUDOS BICĖLIU BALIUSJE

Jis bus rugpjūčio 19 d. 12.30 valandą Zelinos Jaunimo namuose.

Pakvietimus galima gauti abejuose klebonijose, pas Vyru Brolijos valdybos narius. Casa Verde pas Jurgi Matelioni, Brolius Stankūnus. Prudenteje pas Brolijos pirmininką Motiejų Tamaliūną, V. Beloje pas Juozą Masiulį. Dalyvaudami Jūs prisidėsite prie laikymo vienintėlio lietuviško savaitraščio Pietu Amerikoje.

Šv. Juozapo Vyru Brolijos

Rengimo Komisija.

JAUNIMO STOVYKLA, T. Antano

Saulaičio vadovaujama, praėjo labai gerai, be nelaimių; vaikai patenkinti. Grįžo trečiadienį po pietų.

LAIMINGAI KELIAUJA IR „NEMUNAS“ GRĮŠ NAMO RUGPJ. 1 D.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, ESP

Diretor responsavel:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Kidykas
Administrador: Petras Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojeistos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy, pertvarko savo neozūra. Nenasdoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.